

**GMINA BIAŁACZÓW**

ul. Piotrkowska 12

26-307 Białaczów

NIP: 768-17-30-222

Białaczów, dn. 29.04.2024 r

Znak:GOK.6232.21.2024

Analiza stanu gospodarki  
odpadami komunalnymi  
na terenie Gminy Białaczów  
za 2023 rok

Białaczów – kwiecień 2024 r.



W wyniku przeprowadzonego postępowania wyłoniono do świadczenia usług związanych z gospodarką odpadami w wyżej wskazanych zakresach – **Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Opocznie, z siedzibą ul. Krótka 1, 26-300 Opoczno**, z którym Gmina Białaczów podpisała umowę zapewniającą kompleksowe wykonanie usług w 2023 r. W ramach zaakceptowanych zapisów umownych Wykonawca zobowiązany był odbierać sprzed nieruchomości każdą ilość wytworzonych odpadów komunalnych zmieszanych oraz odpadów komunalnych gromadzonych selektywnie tj.: bioodpadów, papieru i tektury, metali, tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, szkła.

Odbiór odpadów sprzed nieruchomości realizowany był zgodnie z uzgodnionym z Gminą Białaczów harmonogramem:

- odpady zmieszane z częstotliwością 1 raz w miesiącu w każdej ilości np. poprzez wystawianie zmieszanych odpadów w otrzymanych pojemnikach i zakupionych we własnym zakresie workach koloru czarnego,
- bioodpady z częstotliwością 1 raz w miesiącu, a w miesiącach od maja do września 2 razy w miesiącu z nieruchomości wielolokalowych,
- odpady komunalne tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, metalu z częstotliwością dwumiesięczną z tym, że w miesiącach: czerwiec, lipiec, sierpień, odbiór tych odpadów odbywał się z częstotliwością 1 raz w miesiącu.
- odpady komunalne papieru i tektury oraz szkła z częstotliwością raz na trzy miesiące.

Segregacja odpadów komunalnych na nieruchomościach zamieszkałych, nieruchomościach na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomościach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe polegała na umieszczaniu odpadów w otrzymanych od Wykonawcy usługi pojemnikach i workach.

W pojemnikach gromadzone były:

- 1) odpady szkła - pojemnik zielony,
- 2) odpady papieru i tektury - pojemnik niebieski.

W dostarczanych na nieruchomości workach gromadzono:

- 1) bioodpady – worek koloru brązowego z napisem „BIO”,
- 2) odpady tworzyw sztucznych, opakowań wielomateriałowych, metali – worek koloru żółtego z napisem „Metale i tworzywa sztuczne”.

W przypadku wspólnot mieszkaniowych i nieruchomości niezamieszkałych, z których uiszczana jest opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, bioodpady, odpady tworzyw sztucznych, papieru i tektury w dodatkowych pojemnikach o pojemnościach: 120 l, 240 l, 1100 l,

w zależności od wymaganych minimalnych pojemności pojemników ustalonych w przyjętym Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Białaczów.

Odpady nie przeznaczone do gromadzenia w pojemnikach tzw. wielkogabarytowe oraz opony i elektroodpady odbierane były sprzed nieruchomości uiszczających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz Gminy Białaczów raz w roku w miesiącu wrześniu. Dodatkowo mieszkańcy mogli oddawać leki i opakowania po nich w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych „PSZOK” lub w punkcie aptecznym, a baterie i akumulatory małowabarytowe o kodzie 20 01 34 w Szkołach Podstawowych oraz w budynku Urzędu Gminy. W „PSZOK” udostępnione zostało również przyjmowanie odpadów niekwalifikujących się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki

Na terenie Gminy Białaczów przy Oczyszczalni Ścieków w Białaczowie funkcjonował „PSZOK” z częstotliwością przyjmowania odpadów raz w miesiącu w drugi wtorek miesiąca w godzinach od 7<sup>30</sup> do 15<sup>30</sup>. W „PSZOK” mieszkańcom oraz właścicielom nieruchomości uiszczającym opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy umożliwiono pozbywanie się odpadów wielkogabarytowych w tym mebli, okien, opon, elektroodpadów, gruzu oraz innych odpadów budowlanych, chemikaliów, odzieży i tekstyliów oraz odpadów segregowanych umieszczanych na co dzień w pojemnikach lub workach (za wyjątkiem bioodpadów których odbiór bezpośredni wyczerpuje obowiązki gminy w zakresie umożliwiania pozbywania się tego typu odpadów).

W prowadzonym przez Gminę Białaczów „PSZOK” nadal obowiązywały roczne limity wagowe odbioru odpadów, które również zostały ustalone przy odbiorze bezpośrednim sprzed nieruchomości w zależności od rodzajów przekazywanych odpadów. Limity te dotyczyły odpadów: wielkogabarytowych i mebli, zużytych opon, a w „PSZOK”, dodatkowo odpadów budowlanych i rozbiórkowych, co ma na celu zracjonalizowanie ogólnego kosztu odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości uiszczających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi rekompensującą ogólny koszt odbioru odpadów, który powinien się bilansować.

## **2. Źródła powstawania odpadów komunalnych**

W ustawie o odpadach, odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, oraz odpady pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze

względu na swój charakter i skład są podobne do odpadów z gospodarstw domowych, w szczególności niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne i odpady selektywnie zebrane:

a) z gospodarstw domowych, w tym papier i tektura, szkło, metale, tworzywa sztuczne, bioodpady, drewno, tekstylia, opakowania, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie i akumulatory oraz odpady wielkogabarytowe, w tym materace i meble, oraz

b) ze źródeł innych niż gospodarstwa domowe, jeżeli odpady te są podobne pod względem charakteru i składu do odpadów z gospodarstw domowych – przy czym odpady komunalne nie obejmują odpadów z produkcji, rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa, zbiorników bezodpływowych, sieci kanalizacyjnej oraz z oczyszczalni ścieków, w tym osadów ściekowych, pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odpadów budowlanych i rozbiórkowych. Dodaje się ponadto, że zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszanymi odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości.

Na terenie Gminy Białaczów źródłami powstawania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty użyteczności publicznej, mikro przedsiębiorstwa (sektor gospodarczy, handel, usługi, itp.).

### **3. Liczba mieszkańców**

Na dzień 31.12.2023 r., liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy według danych z Ewidencji Ludności wyniosła 5569 osób (23 osoby mniej niż na dzień 31.12.2022 r.), natomiast liczba mieszkańców gminy na podstawie złożonych deklaracji na dzień 31.12.2023 r., wyniosła – 4652 osób. W Gminie Białaczów zadeklarowanych zostało na dzień 31.12.2023 r. także 120 nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe.

Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych a wykazanych w złożonych deklaracjach wynika m.in. z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez wielu uczniów i studentów. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem gminy zarówno w kraju jak i za granicą.

### **4. Dane dotyczące liczby właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1**

Na terenie Gminy Białaczów w 2023 roku nie wydano decyzji administracyjnych wobec właścicieli nieruchomości o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

## 5. Ilości odpadów wytwarzanych na terenie Gminy

Na podstawie sprawozdań otrzymywanych za 2023 r. ustalono, że z terenie Gminy Białaczów odpady komunalne z nieruchomości odbierało wyłącznie **Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Opocznie z siedzibą ul. Krótka 1, 26-300 Opoczno** których ilość przedstawia tabela poniżej.

Tabela 1

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w [Mg]
15 01 07	Opakowania ze szkła	113,1400
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	91,1000
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	25,3800
16 01 03	Zużyte opony	16,5800
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	0,8200
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,0180
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,0360
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	2,1600
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23i 20 01 35	1,3200
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	38,7600
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	71,3200

20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	685,0400
<b>Suma</b>		<b>1045,6740</b>

Pozostałe podmioty wpisane do Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Białaczów według otrzymanych sprawozdań nie odebrały odpadów komunalnych z terenu gminy.

#### **6. Poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania**

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wymagany do osiągnięcia do dnia 16 lipca 2020 r. został ustalony na poziomie 35 % - w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Poziom ten został przekroczony przez Gminę Białaczów za 2023 r., gdyż wyniósł – 42,09 %, co świadczy o znacznym poziomie składowania pozostałości po przeprowadzeniu mechaniczno-biologicznej obróbki niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych zawierających zmieszane substancje i przedmioty, dla których zostały wyczerpane procesy zagospodarowania.

#### **7. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych**

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996 r., o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy obowiązane są uzyskiwać za każdy rok, wskazane w ustawie poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu wytworzonych odpadów komunalnych. Poziom ten na 2023 r. został ustalony w minimalnej wartości 35% masy wytworzonych na terenie gminy odpadów komunalnych. W przypadku Gminy Białaczów poziom ten nie został osiągnięty, gdyż odpady przekazane do tych procesów stanowiły 26,61 % ilości ich ogólnej masy uwzględnianej zgodnie z Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Przy wyliczeniu w/w wskaźnika ze względu na brak dostępnych danych nie została uwzględniona m.in. masa odpadów metali przekazanych z nieruchomości podmiotom zbierającym tego rodzaju odpady do skupów metali. Należy również zaznaczyć, że obecnie na terenie Gminy Białaczów podmioty prowadzące skupę metali nie występują, natomiast działalność tego typu prowadzona jest

na obszarze gmin sąsiednich, co przyczynia się znacznie do zaniżenia wysokości osiągniętych końcowych poziomów recyklingu dla ogólnej masy odpadów. Natomiast przy wyliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu doliczona została waga wytworzonych bioodpadów zagospodarowanych w przydomowych kompostownikach wyliczona w oparciu o wagę wytworzonych i odebranych bioodpadów z nieruchomości, na których nie prowadzi się kompostowania (z uwzględnieniem liczby osób zamieszkałych na tych nieruchomościach) i liczby zamieszkałych osób na nieruchomościach, na których bioodpady przekazywane są do procesów kompostowania.

### **8. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania.**

Spośród odebranych z terenu Gminy Białaczów odpadów komunalnych w łącznej ilości 1070,9340 Mg do termicznego przekształcenia w procesie D 10 (Przekształcanie termiczne na łądzie) przekazane zostały wyłącznie odpady o kodzie 20 01 32 (Leki inne niż wymienione w 20 01 31) w ilości 0,0180 Mg.

## **III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi**

### **1. Możliwość przetwarzania odpadów komunalnych**

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r o odpadach wytwórca odpadów jest obowiązany do gospodarowania wytworzonymi przez siebie odpadami. W imieniu właścicieli nieruchomości uiszczających opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy procesy związane z odbiorem i zagospodarowaniem odpadów organizuje i nadzoruje gmina zlecając ich wykonanie uprawnionemu podmiotowi w ramach podpisanej umowy. Natomiast właściciele nieruchomości nie objętych systemem odbioru organizowanym przez gminę obowiązani są podpisać indywidualne umowy na odbiór wytworzonych odpadów komunalnych na tych nieruchomościach z uprawnionym do ich odbioru podmiotem posiadającym wpis do Rejestru Działalności Regulowanej w zakresie odbioru odpadów komunalnych z terenu gminy. Podmioty odbierające odpady są obowiązane do postępowania z przejętymi odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarki odpadami, o których mowa w art. 16–31 ustawy o odpadach, w tym do prowadzenia procesów przetwarzania odpadów w taki sposób, aby procesy te oraz powstające w ich wyniku odpady nie stwarzały zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska - przy jednoczesnym uwzględnieniu wskazanej w art. 17 w/w ustawy hierarchii postępowania z odpadami i zasady bliskości.



Na terenie Gminy Białaczów nie ma możliwości przetwarzania powstających odpadów komunalnych ze względu na brak instalacji do ich zagospodarowania. W związku z tym odbierane z terenu Gminy Białaczów odpady komunalne przekazywane były do uprawnionych do ich przyjmowania instalacji dysponujących odpowiednimi technologiami.

Na podstawie otrzymanych sprawozdań od podmiotów uprawnionych do odbioru odpadów komunalnych z terenu Gminy Białaczów ustalono, że odebrane w 2023 r. odpady komunalne trafiły do wstępnych lub ostatecznych procesów odzysku do Instalacji – Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w miejscowości Różanna, gm. Opoczno w ilościach wskazanych w tabelach 1 i 2 za wyjątkiem części odpadów ulegających biodegradacji o kodzie 20 02 01 przekazanych do instalacji: w Skarżysku-Kamiennej.

Odpady przekazywane do Instalacji w Różannie w zależności od ich rodzajów poddawane były wstępnym procesom magazynowania, odzysku w tym sortowaniu i doczyszczaniu w celu ich dalszego przekazania do uprawnionych do ich przyjmowania instalacji lub po sortowaniu i przetworzeniu do unieszkodliwienia poprzez składowanie na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przy instalacji w Różannie.

W wyniku przeprowadzonych procesów dotyczących niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 w Instalacji w Różannie do składowania na składowisko przy tej instalacji zostały przekazane odpady o kodzie 19 12 12 - Inne odpady (w tym zmieszane substancje i przedmioty) z mechanicznej obróbki odpadów inne niż wymienione w 19 12 11 w łącznej ilości dla frakcji powyżej 80 mm – 260, 3150 [Mg] oraz frakcji od 0 do 80 mm o kodzie 19 05 99 w łącznej masie - 287,7170 [Mg].

Natomiast po sortowaniu odpadów selektywnie zebranych w 2023 r. masa pozostałości o kodzie odpadu 19 12 12 poddana składowaniu na składowisku w miejscowości Różanna wyniosła dla frakcji nieulegających biodegradacji – 64,8860 [Mg], natomiast dla frakcji ulegających biodegradacji – 11,6380 Mg i została wykazana jako masa całego strumienia odpadów bez podziału na frakcje.

W 2023 r. odpady ulegające biodegradacji o kodzie 20 02 01 odebrane w łącznej ilości 38,7600 Mg w całości poddano procesom odzysku R3 (kompostowaniu) w Instalacjach:

- w Różannie, gm. Opoczno w masie: 33,5600 Mg,
- w Skarżysku-Kamiennej, gm. Skarżysko-Kamienna w masie: 5,2000 Mg,

## **2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi**

Ze względu na konieczność odpłatnego korzystania przez Gminę Białaczów z usług wyspecjalizowanych podmiotów świadczących usługi odbioru i zagospodarowania odpadów działania gminy zostały skupione wokół zapewnienia infrastruktury ułatwiającej dostęp do kompleksowego świadczenia usług związanych z odbiorem odpadów. Zadania te Gmina Białaczów postanowiła zrealizować m.in. poprzez utworzenie funkcjonującego przy oczyszczalni ścieków w Białaczowie Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który obsługiwał mieszkańców oraz właścicieli nieruchomości uiszczających opłatę na rzecz gminy w każdy drugi wtorek miesiąca. Do punktu przyjmowane były selektywne dostarczone odpady komunalne. Ogólną ilość odebranych w 2023 r. odpadów w „PSZOK” przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa w [Mg]
16 01 03	Zużyte opony	3,7800
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	0,0800
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,0800
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	21,3200
<b>SUMA</b>		<b>25,2600</b>

Punkt ten nie był w ostatnich latach doposażany, gdyż rozważana była zmiana lokalizacji punktu. Planowany nowy punkt wyposażony będzie w budynek z zapleczem sanitarnym i wodno-kanalizacyjnym, posiadać będzie wagę najazdową co umożliwi również prowadzenie kontroli ilości odbieranych odpadów poprzez ważenie pojazdów na terenie gminy.

#### **IV. Koszty poniesione w związku z odbiorem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.**

Koszty funkcjonowania systemu:

- koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2023 r., wyniosły: 1 288 825,60 zł,
- koszty związane z obsługą administracyjną systemu w 2023 r., wyniosły: 86 993,7 zł.

Z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi Gmina Białaczów uzyskała w 2023 r., kwotę wraz z odsetkami (pomniejszoną o zwroty) w łącznej wysokości: 1 187 250,81 zł.

## **V. Podsumowanie**

Objęty przedmiotową Analizą rok 2023 to rok, w którym Gmina Białaczów kontynuowała zasady segregacji odpadów na nieruchomościach wprowadzone Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów i aktami które zmieniły to rozporządzenie, wypełniając wytyczne dotyczące rodzajów odpadów gromadzonych selektywnie w pojemnikach lub workach. Równocześnie kontynuowano wprowadzone zwolnienie z części opłaty dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi w wysokości 2 zł miesięcznie z tytułu kompostowania bioodpadów na tych nieruchomościach. Celem kontynuowanego zwolnienia było wspieranie proekologicznych zachowań ograniczających powstawanie odpadów ulegających biodegradacji, które mogą stanowić źródło wartościowego kompostu, zamiast generować dodatkowe koszty odbioru. Z wprowadzonego zwolnienia z części w/w opłat w 2023 r. skorzystało według danych na 31.12.2023 r. - 1105 właścicieli nieruchomości.

Priorytetowym celem Gminy Białaczów w najbliższych latach jest podnoszenie świadomości ekologicznej wśród właścicieli nieruchomości i mieszkańców gminy, w tym wpajanie zasad prowadzenia właściwej segregacji odpadów „u źródła” w celu poprawy jakości otrzymywanego surowca z wysegregowanych odpadów tj. zmniejszenie zabrudzeń i zatłuszczeń odbieranych odpadów. Ponadto propagowanie ograniczania wytwarzania odpadów poprzez m.in.: namawianie mieszkańców gminy do racjonalnych zakupów obejmujących produkty potrzebne, podlegające biodegradacji lub nadające się do ponownego użycia i recyklingu, gdyż brak możliwości przetworzenia tego typu odpadów powoduje konieczność składowania pozostałości na składowisku, a tym samym szkody dla środowiska co wiąże się również z naliczaniem kar z tytułu nie osiągnięcia ustawowych poziomów przez gminę, a tym samym podnosi ogólny koszt gospodarowania odpadami.

Zauważalnym problemem staje się również porzucanie odpadów opakowaniowych po gotowych produktach żywnościowych lub napojach przy ciągach drogowych lub w miejscach spożycia. Odpady te, zamiast być przetransportowane do pojemników są pozostawiane pogarszając przez to stan środowiska jak i jego ogólną estetykę, co wymaga podejmowania bieżących działań w celu ich usunięcia.

Wprowadzenie odpowiedniej kultury postępowania z odpadami oraz kształtowanie właściwych postaw wśród dzieci i młodzieży stanowić będzie kolejne wyzwanie dla systemu gospodarki odpadami organizowanego przez Gminę, na najbliższe lata. Właściwe nastawienie i przyswojenie zachowań proekologicznych będzie najlepszym gwarantem właściwego postępowania z wytwarzanymi odpadami oraz pozytywnie wpłynie na ich ilości wytwarzania.

Koniecznym wymogiem jest także ciągle uszczelnianie zorganizowanego przez gminę systemu odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości poprzez kontrolowanie właścicieli nieruchomości, prowadzenie kampanii uświadamiających związek pomiędzy właściwą segregacją odpadów, a osiągnięciem przez gminę rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów.

Znaczącą rolę w procesie właściwego postępowania z odpadami będzie odgrywał dobrze funkcjonujący „PSZOK” zapewniający łatwy dostęp dla mieszkańców gminy i przyjazną fachową obsługę w tym punkcie.

Podstawowym problemem w skali gminy staje się również w najbliższych latach ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów oraz wzrostu kosztów ich odbioru i zagospodarowania bez pogorszenia standardów wykonywania tej usługi przez podmiot zewnętrzny obsługujący gminę. Koszty podmiotu odbierającego odpady który w swojej kalkulacji kosztów uwzględnia m.in.: wzrost kosztów paliwa, energii, opłat środowiskowych, inwestycji w infrastrukturę do przetwarzania odpadów, płac pracowników wpływa finalnie na koszty odbioru dla poszczególnych właścicieli nieruchomości.

Ważnym elementem ograniczania kosztów odbioru odpadów jest także podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie odpowiedzialności firm remontowych i budowlanych wytwarzających odpady i pozostawiających je na poszczególnych nieruchomościach w trakcie wykonywania usług. Odpady te zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. powinny zostać usunięte przez ich posiadacza, którym staje się świadczący usługi. Realizacja tych obowiązków znacząco może w przyszłości ograniczać koszty systemu odbioru odpadów.

Szczegółowych i przemyślanych rozwiązań w przyszłych latach będzie również wymagać wprowadzenie adekwatnych, odwzorowujących realne koszty opłat za odbiór i za gospodarowanie odpadów z nieruchomości dla ich właścicieli, które z roku na rok wzrastają ze względu utrwaloną regionalizację rynku usług, dodatkowe opłaty środowiskowe, obejmujące zarówno opłaty za składowanie odpadów, za używany sprzęt jak i opłaty za emisję spalin.

Znacznym problemem w warunkach nasycenia rynku surowców wtórnych znaczną ilością odpadów oraz niedostatecznego rozwoju gospodarki krajowej w zakresie ich przerobu stają się koszty gospodarowania odpadami. Powoduje to spadek dochodów podmiotów odbierających odpady z nieruchomości, co wpływa na dalszy wzrost koszt odbioru odpadów dla każdego właściciela nieruchomości. Proponowane rozwiązania na szczeblu ogólnokrajowym nie przewidują właściwej rekompensaty dla gmin z tego tytułu, obciążają jedynie konsumenta będącego wytwórcą odpadów, co nie zahamowuje wzrostu kosztów odbioru odpadów dla poszczególnych gmin, w tym i kosztu odbioru odpadów dla Gminy Białaczów. Dodatkowo duże rozproszenie instalacji do przetwarzania odpadów przy wzroście kosztu transportu odpadów, nie pozwala na korzystanie przez Gminę Białaczów z ukształtowanych mechanizmów rynkowych, w których można by rozdzielić koszty odbioru i koszty zagospodarowania odpadów, ze względu na brak ekonomicznych podstaw do zlecenia procesów zagospodarowania odpadów do oddalonych od siedziby odbiorcy, innych instalacji lub nielicznych spalarni odpadów. Utrudnia to gminie możliwość skorzystania z zasad konkurencyjności rynku, który naturalnie powstaje pomiędzy firmami odbierającymi i zagospodarowującymi odpady.

Ponadto wzrastający udział nieruchomości zamieszkałych przez jedną lub dwie osoby w skali gminy (w wieku emerytalnym) o niskich dochodach, powoduje niezadowolenie wynikające z niezrozumienia wzrostu kosztów odbioru odpadów przy jednoczesnym zwiększaniu wysiłków związanych z właściwą segregacją odpadów.

Pozytywną zmianą dla ochrony środowiska naturalnego w najbliższych latach może być planowane od 2025 r. wprowadzenie systemu kaucyjnego opierającego się na zwracaniu kaucji za opakowania szklane, metalowe i plastikowe o wskazanych przez ustawodawcę pojemnościach. Proponowane zmiany mogą podnieść przydatność opakowań do recyklingu, a poprzez wymuszanie w sposób ekonomiczny postaw proekologicznych, zmniejszenie ich składowania lub porzucania. Warunkiem sprawności tego systemu będzie jednak przyjęcie prawnych rozwiązań angażujących, szczególnie w obszarach wiejskich, mniejsze punkty sprzedaży, gwarantując w nich zwrot kaucji za zwracane opakowania. Kolejnym warunkiem sprawności wprowadzanego systemu jest przyjęcie jasnych i czytelnych zasad zaliczania tych odpadów do poziomów recyklingu dla gmin. Funkcjonowanie tego systemu musi również zostać powiązane z rozszerzoną odpowiedzialnością producenta (wprowadzającego opakowania i produkty w opakowaniach) co przełoży się na lepsze gospodarowanie odpadami poprzez odebranie i przekazanie tych odpadów do ponownych procesów recyklingu na wymaganym poziomie.

Niestety wprowadzane zmiany mogą przyczynić się do wzrostu kosztów odbioru odpadów w systemie organizowanym przez gminę. Prognozowane zmniejszenie ilości odpadów przeznaczonych do odbioru z poszczególnych nieruchomości (pożądanych w systemie kaucyjnym ze względu na posiadaną wartość rynkową) nie będzie rekompensować kosztu odbioru i zagospodarowania pozostałych odpadów. Należy zauważyć, że pomimo prowadzonych procesów przetwarzania w wyspecjalizowanych instalacjach, pozostałości z tych procesów trafiają na składowiska, co wiąże się z ponoszeniem dodatkowych opłat za korzystanie ze środowiska i finalnym przenoszeniem tych kosztów na gminę i jej mieszkańców.

Opracował: Marcin Prusek - Inspektor

*Zatwierdził*

  
**BURMISTRZ**  
**Barbara Goworek**